

UÜ - TTO

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
Teknoloji Transfer Ofisi

*Yaşam İçin Bilim ve Değer
Üretiyoruz*

İnsan düşüncesinin ürünü
olan **yeniliklerin** sahiplerine verilen haklardır.

Fikri Mülkiyet Hakları

Telif Hakları

Sınai Mülkiyet Hakları

Telif Hakları (Copyright)

Uludağ Üniversitesi
Teknoloji Transfer Ofisi

Edebiyat

Fotoğraflar

Musiki Eserler

Mimari Eserler

Sinema

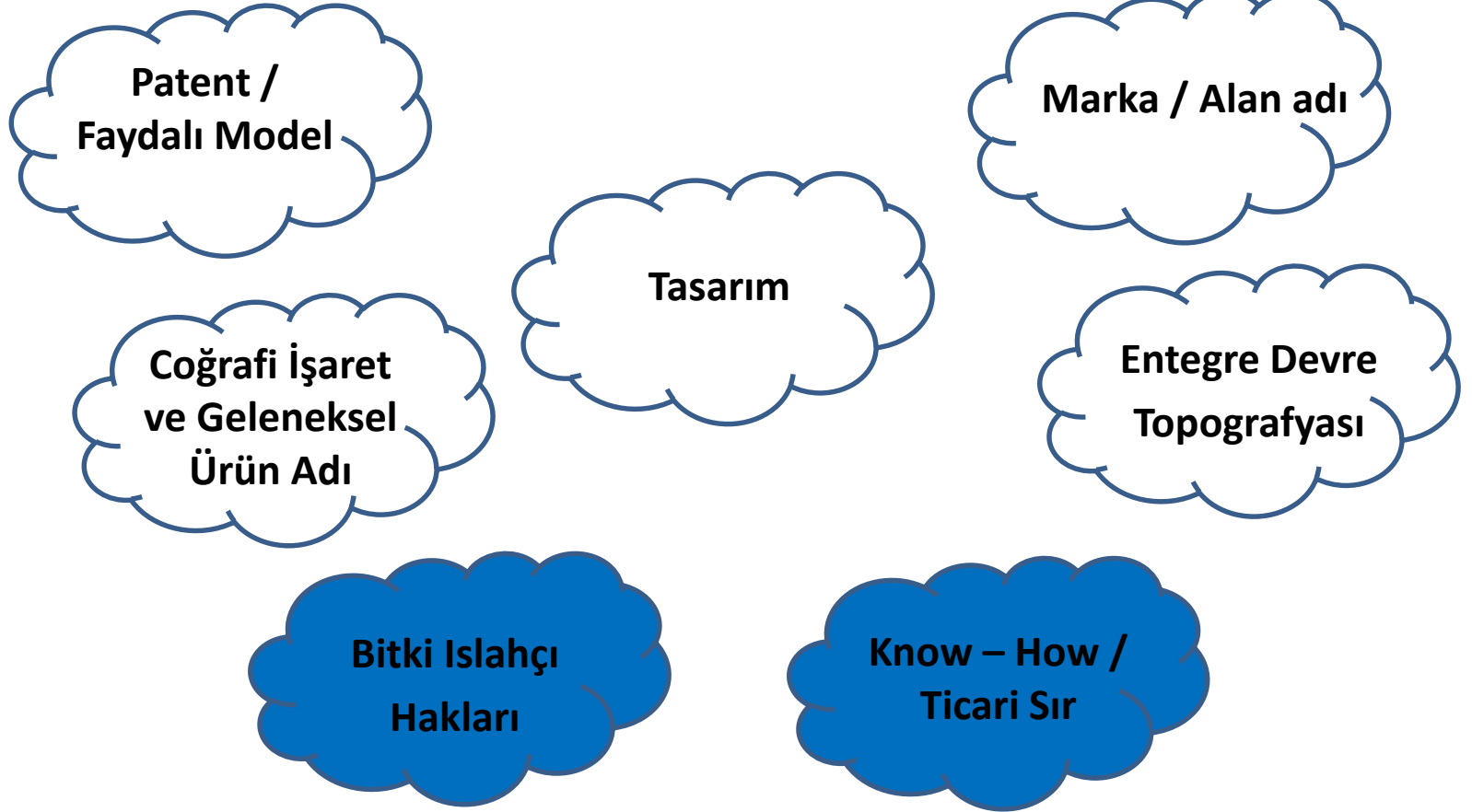

Bilgisayar
Programları

Çizgi Karakterler

Sınai Mülkiyet Hakları

Fikri Mülkiyet Haklarından Bazılarının Örnek Bir Ürün Üzerinde Gösterimi

Uludağ Üniversitesi
Teknoloji Transfer Ofisi

Patent ve Faydalı Modeller

- Pişirme Yöntemleri
- Çalışma Sistemi

Tasarım

- Genel Şekli
- Düğmelerin Düzeni ve Şekli
- Cezve Konumu ve Şekli

Ticari Sır (Knowhow)

- Yayınlanmayan Gizli Tutulan Teknik Bilgiler

Markalar

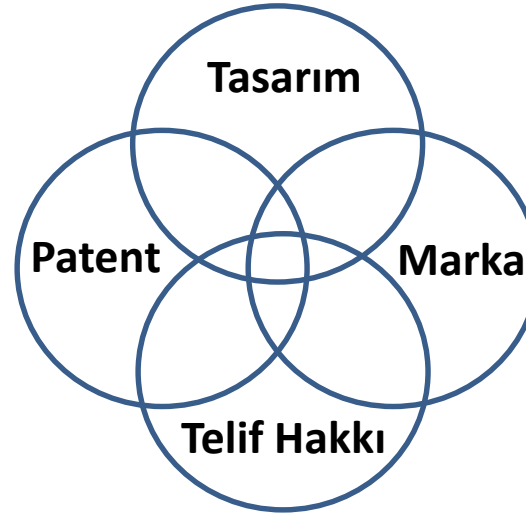
- ARÇELİK
- Telve
- K3190

Telif Hakları (Copyright)

- Yazılım Kodları
- Kullanım Kılavuzları

Kümülatif (Çoklu) Koruma İlkesi

Kümülatif (Çoklu) Koruma

Bir fikri ürünün, fikri mülkiyeti düzenleyen birden çok yasanın (mevzuatın) koruma şartlarını aynı anda karşılamasına Kümülatif (Çoklu) Koruma İlkesi denir. Bu bağlamda, fikri mülkiyet hakları, iç içe geçen halkalara benzetilebilir.

Telif Hakları

Fikirleri DEĞİL; FİKİR ESERLERİNİ KORUR...

Yetkili Kurum: T.C.Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bağlı Telif Hakları Genel Müdürlüğü

Telif Hakları Nedir?

Telif Hakkı

Kişinin her türlü **fikri emeği** ile meydana getirdiği **eserleri** üzerinde hukuken sağlanan haklardır. Ülkemizde telif hakları, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu (FESK) çerçevesinde düzenlenmektedir.

Eser

Bir fikir ve sanat ürününün eser olarak kabul edilip koruma altına alınabilmesi için;

- Fikri bir çabanın ürünü olması,
- Eser sahibinin (eseri meydana getiren kişi/kişiler) hususiyetini taşıması,
- Şekillenmiş olması,
- Kanunda sayılan eser türlerinden (ilim/edebiyat, güzel sanatlar, musiki, sinema) birine girmesi gerekmektedir.

Telif Hakları Devredilebilir mi?

Eser Sahibinin Hakları: 5846 Sayılı kanunda eser sahibine ilişkin haklar mali ve manevi haklar şeklindedir.

Manevi Haklar; Umuma arz hakkı, adın belirtilmesi yetkisi, eserde değişiklik yapılmasını men etme yetkisi ve eser sahibinin malik ve zilyede karşı haklardır.

Mali Haklar ise; İşleme Hakkı, Çoğaltma Hakkı, Yayma Hakkı, Temsil Hakkı ve Umuma İletim Hakkıdır.

Hakların Devri: Eser sahipleri veya mirasçıları mali haklarını **karşılıklı veya karşılıksız, süreli veya süresiz olarak devredebilirler.**

Telif Hakları Nasıl Korunur?

Telif Hakkının doğması için tescile gerek yoktur. Fikir ve sanat eserleri üzerindeki haklar eserin üretilmesiyle birlikte doğar.

Soru: Peki... Yine de İSTEĞE BAĞLI KAYIT-TESCİL yaptırılabilir mi? Haklar, zaten eserin üretilmesiyle birlikte doğuyorsa, yaptırılmasının amacı nedir?

Cevap: Eser sahibinin yani eseri meydana getiren kişi ya da kişilerin belirlenmesinde ispat kolaylığı sağlamak üzere, isteğe bağlı olarak yapılabilmektedir. Bu işlem beyana dayalı bir işlem olup hak kurucu niteliğe sahip değildir. Fikirler soyut halleriyle kayıt- tescil edilememekle birlikte ancak somutlaştırılıp şekillendirilmeleri (eser haline getirilmeleri) halinde kayıt –tescil edilmeleri mümkündür.

Telif Hakları Nasıl Korunur?

& İsteğe bağlı kayıt- tescil başvurusu sonucunda, başvuru sahibine yapılan işleme ilişkin olarak esere, eser sahibine ait bilgileri içeren **bir belge** tanzim edilerek verilir.

& İsteğe bağlı kayıt- tescili yapılan **eserin dava konusu olması halinde, mahkeme tarafından talep edildiğinde,** kayıt- tescil belgesinin bir örneği ve başvurusu sırasında sunulan belgeler Genel Müdürlüğümüzce mahkemeye sunulur.

TELİF HAKLARI KORUMASI ÜLKESEL MİDİR? **yoksa** EVRENSEL MİDİR?

Telif haklarında ülkesellik ilkesi geçerlidir. Koruma hangi ülkede talep ediliyorsa koruma şartları o ülke mevzuatına göre belirlenir.

Telif Hakları Koruma Süresi Ne Kadardır?

& Koruma süresi, eser sahibi yaşadığı sürece ve ölümünden itibaren **70 yıldır.**

& Eser sahibi tüzel kişiyse, koruma süresi aleniyet tarihinden itibaren 70 yıldır. Sahibinin ölümünden sonra alenîleşen (herkesçe bilinir duruma gelen) eserlerde koruma süresi ölüm tarihinden sonra 70 yıldır.

& Eser sahibi belli değilse, koruma süresi eserin alenîyet kazanmasından itibaren 70 yıldır.

& Koruma sürelerinin dolmasıyla birlikte eser sahibine tanınan **mali haklar sona erer.** Bu sebeple **koruma süresi dolmuş eserler, eser sahibinden izin alınmaksızın serbestçe kullanılabilir.**

Yazılım Sektöründe Telif Hakları

Yazılımlar (Bilgisayar programları), kullanıldıkları makina ve benzeri cihazlardan bağımsız olarak korunmak istendiğinde, 5846 sayılı Kanun'a göre ilim-edebiyat eseri olarak korunmaktadır.

Soru: Peki... Yazılımlar hiçbir şekilde **Sınai Mülkiyet Hakları** olarak korunamaz mı?

Cevap: Eğer bir yazılım;

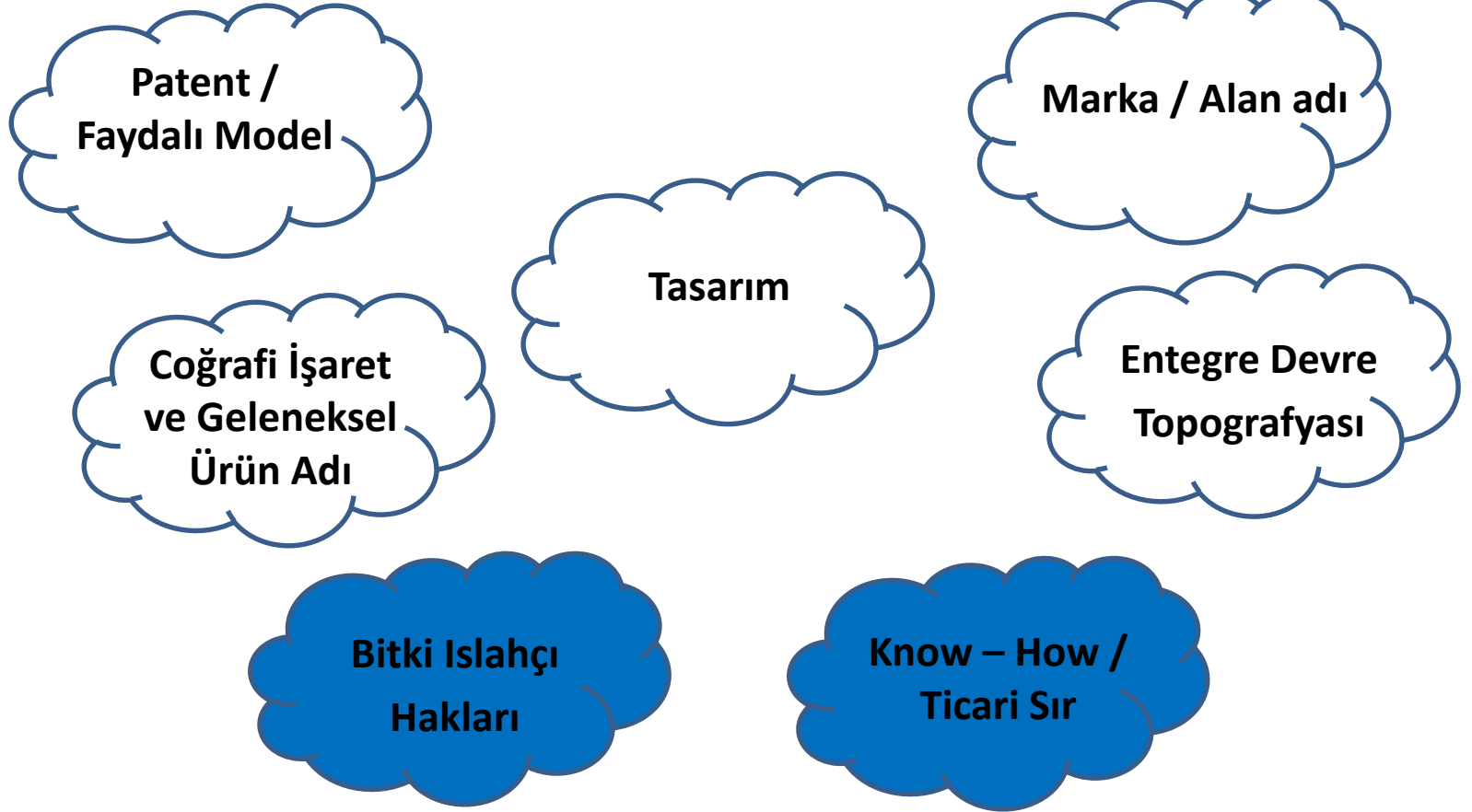
- Aynı zamanda bir makine veya aygıtla beraber çalışıyorsa,
- Bir makinayı veya cihazı çalıştıran bir yazılım ise veya buna bağlıysa,

o cihaz, makine veya sistemle birlikte, şartları varsa patentlenebilmektedir.

Teknik bir problemi çözen yöntemi gerçekleştiren yazılım (bilgisayar programı) da şartları varsa patent ile korunabilmektedir.

Sınai Mülkiyet Hakları

**Patent /
Faydalı Model**

Günümüzde Patent Belgesi Neden Alınır?

Uludağ Üniversitesi
Teknoloji Transfer Ofisi

- Teknolojik inovasyonu teşvik etmek
- Rekabeti ve yatırımı teşvik etmek
- Bilginin yayılmasını desteklemek
- Teknoloji transferini teşvik etmek

Uludağ Üniversitesi
Teknoloji Transfer Ofisi

Buluş Nedir?

Buluş ya da icat;

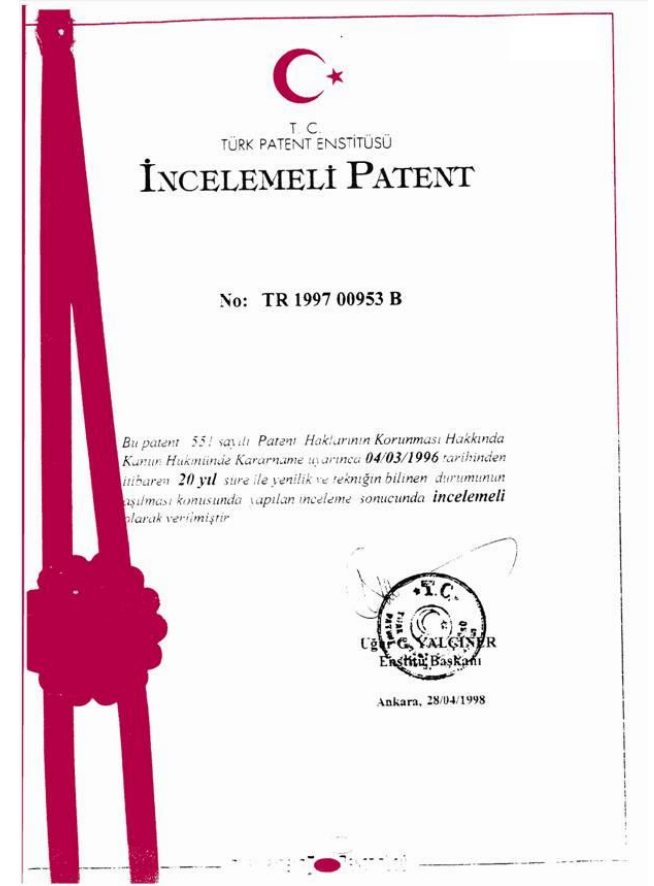
daha önce bulunmayan bir şeyin insan çabasıyla geliştirilmesidir.

Teknik bir probleme, yeni bir **teknik** çözüm getirilmesi veya bir işin gerçekleştirilmesi için önerilen yeni metotlar ya da yeni ürünlerdir.

Günlük yaşamda, bir ressamın, bir müzisyenin, bir futbolcunun tekniğinden bahsedilebilir ancak patent terminolojisindeki anlamıyla «**teknik**» günlük yaşamda kullanılan bu kavramdan farklıdır.

Patent Nedir?

- Kanundaki koşulları taşıyan bir **buluş için verilen yazılı belge.**
- Patent, buluş sahibinin çözümünü, **belirli bir zaman dilimi** içinde, yasal hükümler çerçevesinde koruma altına aldığını gösteren belgedir.

Patent Bir Haktır!

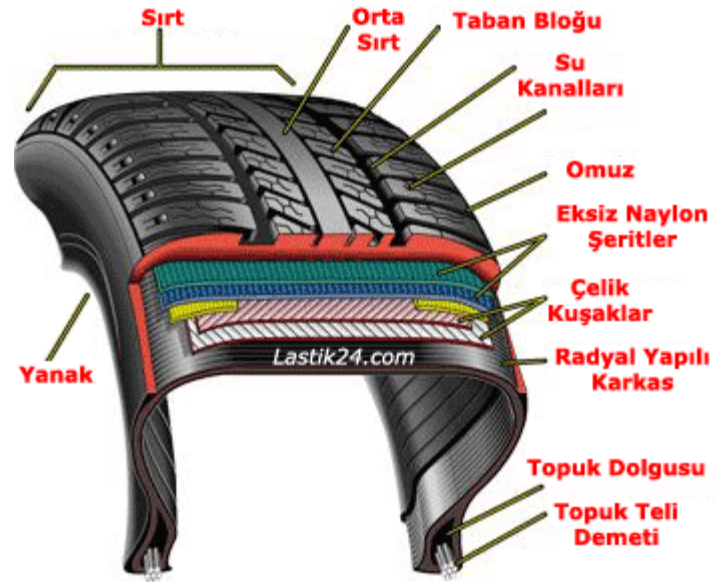
- Buluşlar için sınırlı bir süre izinsiz olarak
- Ürettirmeme,
- Kullandırmama,
- Elde bulundurmama,

gibi haklar tanıyan devlet/otorite tarafından verilen **negatif bir haktır.**

Neler Patentlenebilir?

- Ürünler
- Ürünü üretmek için aletler
- Ürün üretim metodları
- Ürünün kullanımı

Patentlenebilirlik Kriterleri

Bir BULUŞUN;

Patent belgesi alması için;

- Yenilik,
- Tekniğin bilinen durumunun aşılması (Buluş Basamağı),
- Sanayiye Uygulanabilirlik

Faydalı Model belgesi almak için ise;

- Yenilik,
- Sanayiye Uygulanabilirlik

kriterlerinin sağlanması gerekmektedir.

Dünya üzerinde benzer ürünlerin olmaması gerekmektedir.

Türkiye’ de **DEĞİL**

DÜNYA da **YENİLİK**

Patent Verilmesini Etkilemeyen Açıklamalar Grace Period (Özür Süresi)

- Bir buluşa patent verilmesini etkileyecek nitelikte olmakla birlikte, başvuru tarihinden önceki 12 ay içinde veya rüçhan hakkı talep edilmiş ise rüçhan hakkı tarihinden önceki on iki ay içinde **“başvuru sahibi ile bağlantılı olan”** bir açıklama yapılmış olması buluşa patent verilmesini etkilemez. **(GRACE PERIOD)**
- Dolayısıyla yenilik kriteri başvuru sahibi için geriye dönük **12 aydır.**

Rüçhan Hakkı (Öncelik Hakkı) Nedir?

Buluş sahibi Paris sözleşmesine taraf herhangi bir ülkede yaptığı patent başvurusunu takip eden **12 ay** içinde Paris sözleşmesine taraf başka bir ülkede de aynı buluş için patent başvurusu yapıp, ilk yaptığı başvuruya dayanarak **öncelik hakkını** talep edebilir.

Rüçhan türleri:

- Başvurudan doğan rüçhan
- Sergiden doğan rüçhan

NOT: Rüçhan hakkı, Grace Period ile karıştırılmamalıdır.

BULUŞ BASAMAĞI

Var olan bilgiden,
çıkarılamayan

“ben nasıl düşünemedim”

dedirten sonuç

- Hayal ürünü olmamalı, çalışabilir bir buluş olmalıdır.
- Pratikte hayat geçirilebilir, prototipi yapılabilir olmalıdır.
- Tarım dahil sanayinin herhangi bir dalında üretilebilir veya kullanılabilir nitelikte olmalıdır.

- Patent – 20 Yıl Koruma
- Faydalı Model – 10 Yıl Koruma

- Yenilik, buluş basamağı ve sanayiye uygulanabilirlik kriterine sahip olan buluşlara verilen ve **20 yıl** süre ile koruma hakkı sağlayan patent sistemidir.
- Araştırma ve inceleme işlemlerine tabidir.
- İnceleme sonucu, buluşun patentlenebilirlik kriterlerine sahip olmadığı yönünde karar verilirse, başvuru olumsuz sonuçlanmaktadır.

Patentler Ticari Olarak Nasıl Kullanılır?

- Ticarileştirme ve Kullanım
- Patentleri engelleme
- Lisans verme ve Karşılıklı Lisans verme (Çarpraz Lisans)

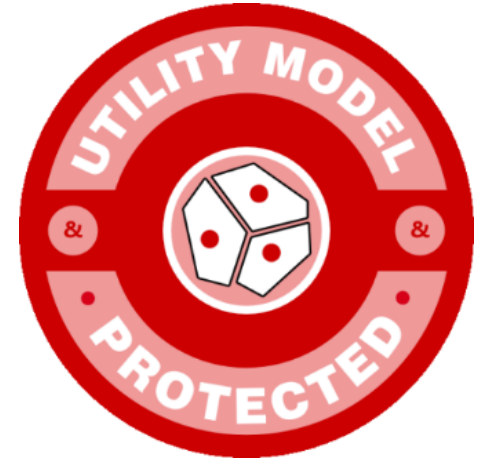
Faydalı Model

Bir Ar-Ge süreci ortaya çıkmamış daha mütevazı çözümler için Faydalı Model ideal bir koruma enstrümanıdır.

Patentin sağladığı hukuki hakları Faydalı Model de sağlar.

Faydalı Model 10 yıla kadar koruma sağlar, tescil süreci ortalama ~1,5-2 yıl sürer.

- ❖ Prosesler (yöntem / usul / işlem adımı ve kimyasal maddeler)
FAYDALI MODEL ile KORUNAMAZ.

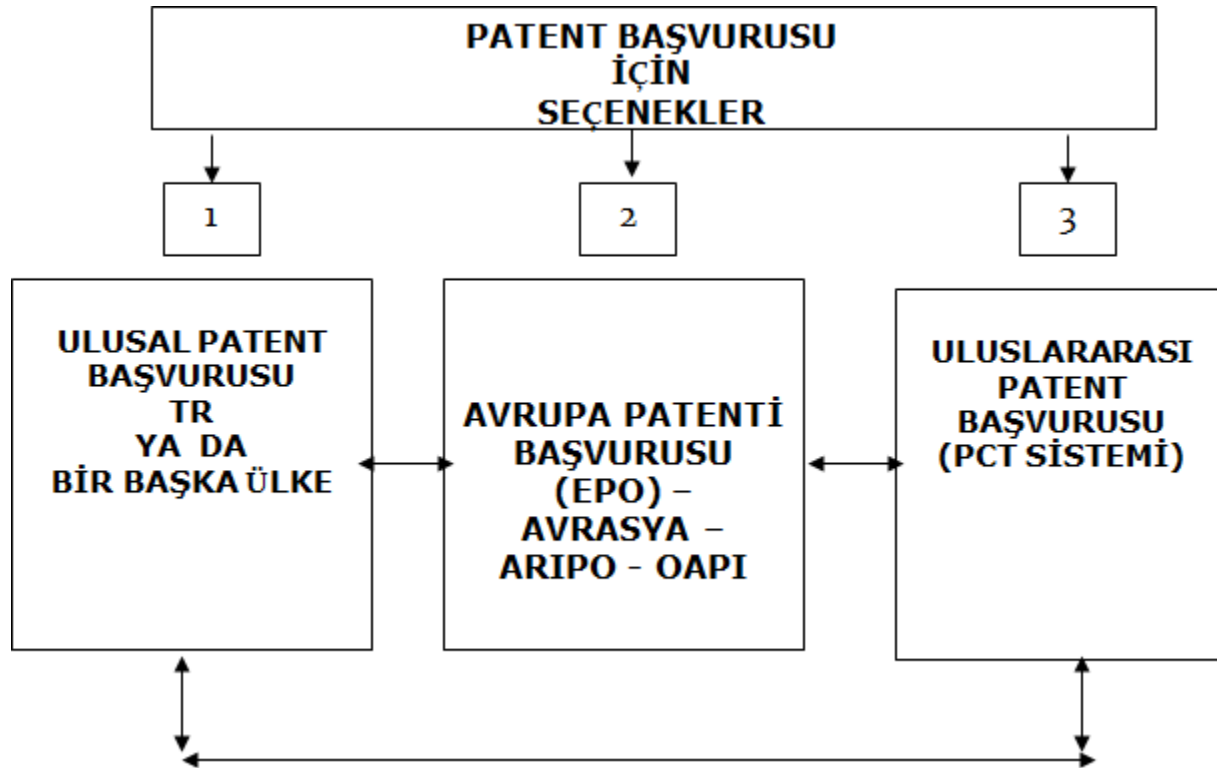
Patent ile Faydalı Model Karşılaştırılması

Uludağ Üniversitesi
Teknoloji Transfer Ofisi

	PATENT	FAYDALI MODEL
YENİLİK	BAKILIR	BAKILIR
BULUŞ BASAMAĞI	BAKILIR	BAKILMAZ
SANAYİYE UYGULANABİLİRLİK	BAKILIR	BAKILIR
USULLER VE USUL SONUCU ELDE EDİLEN ÜRÜNLER	KORUNUR	KORUNMAZ
KİMYASAL MADDELER	KORUNUR	KORUNMAZ
ARAŞTIRMA RAPORU/İNCELEME RAPORU	VAR	KHK İÇİN; YOKTUR. KANUNLA BİRLİKTE ARAŞTIRMA GELMİŞTİR.
KORUMA SÜRESİ	20 YIL (kanundan önceki başvurular için 7 yıllık incelemesiz patent vardır.)	10 YIL

Yurt Dışı Patent Başvuru Seçenekleri

Marka / Alan adı

Uludağ Üniversitesi
Teknoloji Transfer Ofisi

Marka / Alan adı

Uludağ Üniversitesi Teknoloji Transfer Ofisi

www.uludagtto.com

Marka Nedir?

Marka, bir teşebbüsün mallarının veya hizmetlerinin diğer teşebbüslerin mallarından veya hizmetlerinden ayırt edilmesini sağlaması ve marka sahibine sağlanan korumanın konusunun açık ve kesin olarak anlaşılmasını sağlayabilecek şekilde **sicilde gösterilebilir olması şartıyla**, kişi adları dâhil sözcükler, şekiller, renkler, harfler, sayılar, logolar veya bunların kombinasyonları ile, sesler ve hareketli görsellerdir.

Ses Markası

- Ürünlerin reklamlarında kullanılan 'jingle' adı verilen kısa müzikler,
- Coca-cola'nın açarken çıkardığı ses

Doku Markası

- Burberry markasının ekose dokusu

Şekil Markası

- Coca-cola içeceğinin insan vücudu formundaki cam şişeleri

Renk Markası

- Milka çikolatalarının lila rengi

Konum Markası

- Adidas ayakkabılarının üzerinde her iki yanda bulunan 3 çizgili şerit

Hareket Markası

- Nusr-et işletmelerinin sahibi olan Nusret Gökçe'nin 'tuz ekme' hareketi
- Eski Nokia telefonlarının kapağının kaydırılarak açılması hareketi

Ticaret unvanı ile Marka arasındaki fark?

Ticaret unvanı; tacirin ticari işlemler yaparken kullanması gereken adıdır. Bu tacir gerçek kişi veya tüzel kişi olabilir. Söz konusu tacirin tüzel kişi olması durumunda ticaret unvanı, aslında şirketin adıdır. Tacirin gerçek kişi olması durumunda ise kullanacağı ticaret unvanı, tacirin adı ve soyadından oluşmaktadır.

Marka; şirketin veya işletmenin ürünlerini/hizmetlerini farklı kılan işaretlerdir. Bir şirket/işletme çok çeşitli markalara sahip olabilir. Bu markalar, ticaret unvanı ile aynı ibareden oluşabileceği gibi, ticaret unvanından tamamen farklı bir işaretten de oluşabilir.

Marka ile ilgili bilinmesi gerekenler?

Soru: Marka tescilinin marka sahibine sağladığı haklar nelerdir?

& Marka tescili, sahibine, markayı tek başına kullanma hakkı ve izinsiz kullanılmasını önleme yetkisi verir.

& Marka sahibi, tescil kapsamına giren aynı veya benzer mal ve hizmetlerle ilgili olarak karıştırılma ihtimali olan, tescilli markanın itibarından dolayı haksız bir yarar elde edecek veya tescilli markanın ayırt edici karakterine zarar verecek nitelikteki herhangi bir işaretin izinsiz kullanımını önleme hakkına sahiptir.

& Tescilli bir marka başkasına devredilebilir, miras yolu ile intikal edebilir, kullanma hakkı lisans konusu olabilir, rehin verilebilir veya teminat olarak gösterilebilir.

Marka ile ilgili bilinmesi gerekenler?

Soru: Marka tescili koruma süresi?

& Marka tescili, başvuru tarihinden itibaren 10 yıllık süre için koruma sağlar. *Bu süre yenilenme ücreti yatırılması şartıyla sonsuza dek sürebilir...!!!*

Soru: Marka tescili ülkesel mi evrensel mi koruma sağlar?

& Marka tescili, sadece tescilin yapıldığı ülkede koruma sağlar **(ülkesellik ilkesi)**

Rüçhan Hakkı (Öncelik Hakkı) Nedir?

Marka sahibi Paris sözleşmesine taraf herhangi bir ülkede yaptığı marka başvurusunu takip eden **6 ay** içinde Paris sözleşmesine taraf başka bir ülkede de aynı marka için başvuru yapıp, ilk yaptığı başvuruya dayanarak **öncelik hakkını** talep edebilir.

Rüçhan türleri:

- Başvurudan doğan rüçhan

Ulusal Marka Başvuru Süreci

- İlk 2 ay boyunca resmi kurumun yapacağı şekli inceleme ve benzerlik araştırması,
- Takip eden 2 ay boyunca resmi markalar bülteninde yayına çıkma (diğer firma ve/veya şahısların itirazı için),
- İlan süresi bittikten yaklaşık 1 ay sonra (herhangi bir itiraz gelmemesi durumunda) müracaatın tescile bağlanması,
- Belge talebinde bulunup müracaatın tescille sonuçlanması,
- Tescilli markanın başvuru tarihinden itibaren **10 yılda bir süresiz olarak yenilenmesidir**.

Markaların Uluslararası Tescili

Türkiye'nin 1 Ocak 1999 tarihinde 'Markaların Uluslararası Tesciline İlişkin Madrid Protokolü'ne taraf olmuştur. Bu protokol kapsamında;

- Türk vatandaşları,
- Türkiye'de ikamet edenler veya,
- Türkiye'de ticari veya sınai bir faaliyette bulunanlar,

Türk Patent ve Marka Kurumu aracılığıyla **Madrid Protokolü'ne taraf olan 98 ülkede uluslararası marka başvurusunda bulunabilmektedir.**

Madrid Sistemi'nin Avantajları

Markaların,

- **tek bir başvuru** yapılarak,
- **tek bir dil** kullanılarak ve
- **tek bir ücretle**

birden fazla ülkede uluslararası tescilini gerçekleştirmektedir.

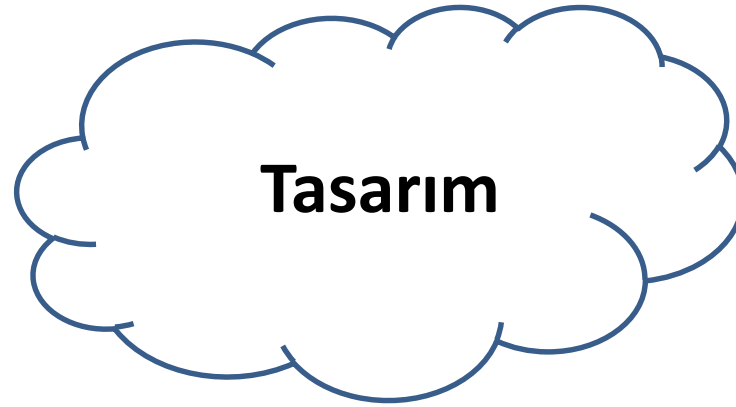
Başvuru şartı:

İlgili menşe ofiste, tescilli bir markanın veya bir marka başvurusunun bulunması gerekmektedir.

Alan adı (Domain) nedir?

Alan adı, bir Web sitesinin İnternet'teki adı ve adresidir.

Kişisel ya da kurumsal anlamda internet ortamında bir kimlik sahibi olmak için **alacağınız alan adı markanızın tanınmasında en önemli etkidir.**

Tasarımın Tanımı

Bir ürünün **tümü veya bir parçası veya üzerindeki süslemenin** çizgi, şekil, biçim, renk, doku, malzeme veya esneklik gibi **insan duyularıyla algılanan** çeşitli unsur ve özelliklerinin oluşturduğu bütündür.

Ürünün Tümü

Ürünün Parçası

Üzerindeki Desen

Tasarım Tanımına Örnekler

Endüstriyel Tasarımlar

Otomobil, mobilya, küçük ev aletleri, kalem, musluk, bardak, gözlük, lamba, fırın, oyuncak, kapı/dolap kulpu tasarımı

Grafik Tasarımı

Logo, afiş, desen, kapak, tipografik karakter, çizgi karakter tasarımı

Tasarım Tanımına Örnekler

Uludağ Üniversitesi
Teknoloji Transfer Ofisi

Moda Tasarımı

Kıyafet, ayakkabı, takı tasarımı

İç Mimari Tasarımı

İç mekan, sahne, vitrin tasarımı

Neden Tasarım Yapılır?

- Bir ürüne artı değer katar,
- Ürünü, müşterileri için çekici ve cazip hale getirir,
- İşlevsellik sağlar ve hayatımızı kolaylaştırır,
- Marka bilinirliğine katkı sağlar,
- Rekabet gücünü artırır,
- Yenilik sağlar

Tasarım Nasıl Korunur?

Tescil edilmiş olması halinde **‘tescilli tasarım’**; ilk kez Türkiye’de kamuya sunulmuş olması halinde **‘tescilsiz tasarım’** olarak korunur.

Tescilli Tasarım ile Tescilsiz Tasarım arasındaki farklar?

Tescilli tasarım koruma süresi,
başvuru tarihinden itibaren 5 yıldır ve,
tescilin 5’er yıllık dönemler halinde yenilenmesi
suretiyle **25 yıla kadar uzatılabilir.**

Tescilsiz tasarımların koruma süresi,
koruma talep edilen tasarımın
Türkiye’de kamuya ilk sunulduğu
tarihten itibaren 3 yıldır.

Tasarım Koruma Kriterleri?

Yenilik: Bir tasarımın aynısının,

- ‘**tescilli tasarım**’ için başvuru veya rüçhan tarihinden önce;
- ‘**tescilsiz tasarım**’ için tasarımın kamuya ilk sunulduğu tarihten önce; dünyanın herhangi bir yerinde kamuya sunulmamış olmasını,

Ayırt Edici Nitelik: Bir tasarımın bilgilenmiş kullanıcı üzerinde bıraktığı genel izlenim ile, ‘**tescilli tasarım**’ için başvuru veya rüçhan tarihinden önce; ‘**tescilsiz tasarım**’ için tasarımın kamuya ilk sunulduğu tarihten önce; kamuya sunulmuş herhangi bir tasarımın aynı kullanıcı üzerinde yarattığı genel izlenim arasında **bir farklılık olmasını ifade etmektedir.**

Tescilsiz Tasarım Nedir?

- İlk kez Türkiye’de kamuya sunulan yeni ve ayırt edici tasarımlar korumadan yararlanır.
- Herhangi bir başvuru olmaksızın koruma elde edilir.
- Koruma süresi **3 yıldır.**
- Üreticilere, ürünlerini piyasada test etme imkanı ve başarı gösteremeyecek olan bütün tasarımlarını tescil ettirmek için masraf ve emek harcamadan önce, **tescil edilmesi gereken tasarımları belirleme fırsatını sunar.**
- Pazar ömrü kısa ve çok fazla sayıda tasarım ortaya çıkaran tekstil, moda, ambalaj gibi sektörlerin ihtiyaçlarına hizmet eder.
- **Dezavantajı;** ispatlamak zordur, tecavüz davalarında kopyalamanın ispatlanması gerekir.

Tasarım Hakkı Kapsamı Nedir? Tescil Nasıl Bir Koruma Sağlar?

Bir tasarımın tescil edilerek korunması ile hak sahibi, inhisarı haklara sahip olur.

İNHİSARİ HAK

Üçüncü kişiler, tasarım sahibinin izni olmadan koruma kapsamındaki tasarım veya tasarımın uygulandığı ürünü üretemez, piyasaya sunamaz, satamaz, ithal edemez, ticari amaçlı kullanamaz veya bu amaçlarla elde bulunduramaz ya da bu tasarım veya tasarımın uygulandığı ürünle ilgili sözleşme yapmak için öneride bulunamaz.

Tasarım Tescili ile Neler Korunamaz?

- Üretim yöntemi
- Ürünün kullanım amacı
- Ürünün teknik faydaları
- Ürünün fonksiyonel özellikleri

Tasarımın Patentten Farkı,

ürüne **biçimsel özellik** kazandırılmasıdır.

Bu özellik ürüne **fonksiyonel bir özellik** kazandırdığı zaman bu ürün **patent ile de korunur.**

Tasarım ile korunamayan yukarıdaki özellikler PATENT ile korunabilir.

Rüçhan Hakkı (Öncelik Hakkı) Nedir?

Tasarım sahibi Paris sözleşmesine taraf herhangi bir ülkede yaptığı tasarım başvurusunu takip eden **6 ay** içinde Paris sözleşmesine taraf başka bir ülkede de aynı tasarım için başvuru yapıp, ilk yaptığı başvuruya dayanarak **öncelik hakkını** talep edebilir.

Rüçhan türleri:

- Başvurudan doğan rüçhan
- Sergiden doğan rüçhan

Çoklu Başvuru Nedir?

Tek bir başvuru ile birden çok tasarım için koruma talep edilmesidir.

Amacı: Tek başvuruda birden fazla tasarım için tescil talebi yapılmasına imkan vererek başvuru sahiplerinin kolay ve daha az maliyetli başvuru yapabilmelerini sağlamaktır.

Şartı: Tasarımların veya tasarımın uygulandığı ürünlerin aynı **Locarno Sınıfına** ait olması gerekir.

<https://www.turkpatent.gov.tr/TURKPATENT/commonContent/TClassification>

Çoklu başvuru kapsamında en fazla 100 adet tasarım için başvuru yapılabilir.

Tasarım Tescili Ülkesel midir?

Uludağ Üniversitesi
Teknoloji Transfer Ofisi

Evrensel midir?

Tescil edilen tasarım **sadece** alındığı ülke sınırları içinde **geçerlidir**.

(Diğer sınai mülkiyet hakları gibi)

Uludağ Üniversitesi Teknoloji Transfer Ofisi

www.uludagtto.com

Yurt Dışı Tasarım Başvurusu

Endüstriyel Tasarımların Uluslararası Tesciline İlişkin **LAHEY ANLAŞMASI**

Lahey Anlaşmasına üye olan bir ülkeye mensup başvuru sahibi (anlaşmaya Türkiye dahil 40 ülke üyedir) WIPO'ya tek bir uluslararası başvuru yapabilir.

Uluslararası başvuru sistemi başvuru sahiplerine, çok daha az maliyet ile ve **tek bir başvuru yaparak** birden fazla ülkede tasarımların tescil edilmesi imkanını sağlamaktadır.

www.wipo.int/hague/

Ticari Marka Bir Tasarımı Ne Zaman Koruyabilir?

Ticari marka, bir şirketin ürünlerini, diğerlerinin ürünlerinden ayırt edilmesini sağlayan bir simgedir (genellikle bir kelime, bir logo ya da her ikisinin birleşimi).

Bir ürünün şeklinin, tasarımının ya da ambalajının söz konusu ürünün ayırt edici özelliği olarak değerlendirildiği ve 3 boyutlu ticari marka olarak korunduğu durumlar vardır.

Örnek;

- Coca-Cola içeceğinin **insan vücudu formundaki** cam şişeleri

**Coğrafi İşaret
ve Geleneksel
Ürün Adı**

& Belirli bir bölgeden kaynaklanan ve ayırt edici özellikleri nedeniyle **kaynaklandığı bölge ile özdeşleşmiş;** gıda, tarım, maden, sanayi ve el sanatları ürünleridir.

& Bir sınai mülkiyet hakkı olmasına rağmen, ürünü *tek bir kişinin tekeline vermez.*

& Tekel Hakkı *sağlamaz*, Kollektif Hak SAĞLAR (birçok kimseyi içine alan, birden çok kişinin bir araya gelmesi sonucu oluşan)

& Anonimliğe sahiptir (sağladığı hak, belli bir kişiye veya kişilere bağlanamaz)

& Tescile konu olan ürünün üreticileri ve pazarlamacıları için ortak bir kullanım hakkı sağlar.

& Belirli coğrafi sınırları içerisinde **tescile / tescilde düzenlenen şartlara uygun** üretim yapan / faaliyet gösteren ve tescile uygun üretilen ürünleri pazarlayan **HERKES**, kullanma ve korumadan yararlanma hakkında sahiptir.

& Devir, lisans ya da miras yolu ile intikal v.b. hukuki işlemlere **konu olmaz**.

Soru 1: Coğrafi işaret ve geleneksel ürün adı tescilinin amacı nedir? Tescille sağlanan koruma neden önemlidir?

Cevap: Belli bir üne kavuşmuş ürünlerin korunmasını sağlamaktır. Ülkemizde her ilin, hatta her ilçenin, belli bir ürünün üretimine kaynak teşkil ettiği ve bu ürün ile ünlenmiş olduğu bir gerçektir. Bundan dolayı, tüketiciler, yöre adıyla satılan ürünleri, o yöre adına duydukları güven nedeniyle tercih ederler.

Cevap: Doğallık, geleneksellik, sürdürülebilir kalite, bölgesel kalkınma ve dünya pazarında rekabet edebilme teminatı v.b. gibi tüm bu özellikler coğrafi işaretlerin ve geleneksel ürün adlarının katma değerleri arasında sayılır.

Özetle;

- Ürünün korunması,
- Üreticinin korunması,
- Tüketicinin korunması,
- Ülkenin milli ve kültürel değerlerinin korunmasıdır.

Soru 2: Coğrafi işaret ve geleneksel ürün adı tescil başvurusunu kimler yapabilir?

Cevap:

- Tescile konu olan ürünün üreticisi,
- Üretici grupları
- Kamu kuruluşları
- Dernekler
- Vakıflar
- Kooperatifler

Soru 3: Coğrafi işaret tescili, başvuru yapana tekel hakkı (inhisari hak) sağlamadığına göre, başvuruyu yapanın rolü ve karı nedir?

Cevap: Coğrafi işaretin tescil işlemlerini yürütmek ve denetim işlemlerinde görev almak, Tescilin sağladığı korumadan öncelikli olarak yararlanmak, Ürüne katma değer sağlanmasında temel rol oynamaktır.

Soru 4: Coğrafi işaret ve geleneksel ürün adlarının koruma süresi ne kadardır?

Cevap: Tescil, diğer sınai mülkiyet haklarının aksine, belli bir süre için korunmaz. Koruma süresi olmadığından yenilenmesi de yoktur.

Tescil her ne kadar süre sınırlaması olmadan yapılsa da, bazı durumlarda koruma süresi sona erebilir. **Sona erme**, tescilin hükümsüzlüğüne mahkeme tarafından karar verilmesi ile mümkündür.

Soru 5: Türkiye’de alınan tescil tüm Dünya’da geçerli midir?

Cevap: Tescil edilen coğrafi işaret ve geleneksel ürün adları **sadece** alındığı ülke sınırları içinde **geçerlidir**. (Diğer sınai mülkiyet hakları gibi)

Coğrafi İşaret ve Geleneksel Ürün Adı Çeşitleri ve Amblemleri

Uludağ Üniversitesi
Teknoloji Transfer Ofisi

Coğrafi İşaret

Geleneksel Ürün Adı

Menşé adı

Mahreç işareti

Amblem Nedir? Neden Kullanılır?

Amblem, coğrafi işaretler ve geleneksel ürün adlarının 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu hükümlerine uygun olarak tescil edilmiş olduğunu gösteren ve Kurum tarafından oluşturulan; tescilli adla birlikte ürün veya ambalajı üzerinde kullanılan ya da niteliği gereği ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde kullanılamadığı durumlarda kolayca görülebilecek şekilde hak sahibi kullanıcılar tarafından uygulanan ve **coğrafi işaretler bakımından kullanılması zorunlu olan işarettir.**

Amblemin amacı, ürünün coğrafi işaret/geleneksel ürün adı olduğu konusunda tüketiciyi bilgilendirmek ve denetleme faaliyetlerini kolaylaştırmaktır.

Menşe Adı : Özelliklerini üretildiği yöreye borçlu olan ve **tüm üretim süreçleri** özdeşleştiği yörede gerçekleşen coğrafi işarettir.

- Ürünler, ait oldukları coğrafi bölgenin dışında **üretilemezler**. Çünkü, özelliklerini **sadece ait olduğu yöre içinde üretildiği takdirde** kazanabilir.

AMBLEM

(kullanılması zorunludur)

Gemlik zeytini

Niksar cevizi

Ayvalık zeytinyağı

Diyarbakır karpuzu

Coğrafi İşaret Çeşitleri

Mahreç İşareti : **Belirgin** bir özelliği veya ünü, özdeşleştiği yöreden kaynaklanan ürünlerdir.

- Ürünler, ait oldukları coğrafi bölgenin dışında da **üretilebilirler**.
Üretildikleri takdirde özelliklerini kaybetmezler.

AMBLEM

(kullanılması zorunludur)

Çorum Leblebisi

Antep Fıstık Ezmesi

Afyon Sıcağı

Geleneksel Ürün Adı

Menşe adı ve Mahreç işareti kapsamına girmeyen ve ilgili piyasada bir ürünü tarif etmek için **en az 30 yıl süreyle kullanılan** adlardır.

Örnek:

- Pastırma
- Lokum
- Baklama
- Höşmerim
- Ezo gelin çorba

AMBLEM

(kullanılması zorunlu **değildir.**)

Avrupa Birliğinde Coğrafi İşaret

- Sınai mülkiyet hakları koruması, dünyanın her yerinde, tescil gerçekleştirilen ülkede geçerlidir. Bu bağlamda, sınai mülkiyet hakları kapsamında olan coğrafi işaretlerin ülkemizde gerçekleştirilen tescilleri de yalnızca Türkiye sınırları içinde geçerli olmaktadır. Farklı ülkelerde koruma elde etmek için ya o ülkelerin mevzuatı çerçevesinde tescil başvurusunda bulunmak ya da uluslararası koruma sağlayan sistemler kapsamında başvuru yapmak gerekmektedir. Bu yollardan biri de Avrupa Birliği ülkelerinin tamamında koruma sağlayan 2012/1151 sayılı Tarım Ürünleri ve Gıda Maddeleri Hakkında Kalite Tasarısı isimli Avrupa Konseyi Tüzüğü çerçevesinde Avrupa Komisyonuna başvuru yapmaktır. Avrupa Komisyonuna sadece tarım ürünleri ve gıda maddeleri ile ilgili coğrafi işaretler için başvuru yapılabilmektedir.

Avrupa Birliğinde Coğrafi İşaret

- AB nezdinde başvuru yapmak için öncelikle TÜRKPATENT'e başvuru yapılarak ülkemizde coğrafi işaret tescilinin gerçekleştirilmesi gereklidir. Başvurular **Türk Patent ve Marka Kurumu aracılığı ile** Avrupa Komisyonuna gönderilmektedir.

AB'de tescilli coğrafi işaretlerimiz:

- 1) Antep Baklavası,
- 2) Aydın İnciri,
- 3) Malatya Kayısı

Entegre Devre Topografyası

Entegre Devre Topografyası Nedir?

- Çip, mikroçip, silikon çip, bilgisayar çipi olarak da bilinen entegre devreler, **nanometre boyutlarında üretilmiş entegre devrelerdir.** Genel olarak yarı iletken, iletken ve yalıtkan katmanlardan oluşur. Entegre devreyi oluşturan tabakaların üç boyutlu dizilimini gösteren görünüm entegre devre topoğrafyasını oluşturmaktadır.

5147 sayılı Entegre Devre Topoğrafyalarının Korunması Hakkında Kanun ile korunmaktadır.

Entegre Devre Topografyası Neden Korunmalıdır?

- Gelişen entegre devre teknolojisi sayesinde, yarı iletken niteliğe sahip olan küçük bir silikon parçanın işlenmesi ile verilerin saklanabileceği ve işlenebileceği **çipler** üretilmektedir.
- Bu çipler sayesinde de, mevcut sistemlere nazaran **daha hızlı çalışabilen ve daha küçük boyutlu elektronik aletlerin üretilebilmesi** mümkün kılınmıştır.

Hangi Tür Entegre Devre Topoğrafyaları Tescil Edilerek Koruma Kapsamında Değerlendirilir?

- Entegre devre topoğrafyası tescilinin, topoğrafyanın dayandığı içerik, işlem süreci, sistem, teknik veya topoğrafyanın kendisi dışında **topoğrafyada sabitlenmiş bilgiye uygulanmaması gerekmektedir.**
- Topoğrafyanın kendisi hariç entegre devredeki bir yenilik, buluş kapsamında ise patent veya faydalı model belgesine veya tasarım olarak endüstriyel tasarıma konu olabilir.

Koruma Kriterleri

ORJİNALLİK

Bir entegre devre topoğrafyasının tescili için orijinal olması, diğer bir ifade ile, tasarlayıcısının kendi fikri çabası sonucu ortaya çıkmış olması ve tasarım sırasında entegre devre üreticileri ve entegre devre topoğrafyası tasarlayıcıları arasında bilinmemesi gerekmektedir.

Koruma Süresi

Koruma süresi 10 yıldır ve bu süre 10.takvim yılının bitiminde sona erer.

Ancak, koruma süresi başlangıç tarihi bakımından 2'ye ayrılır.

- 1) Hak sahibi veya onun izniyle üçüncü bir kişi tarafından yurt içinde veya yurt dışında **İLK KEZ ticari açıdan piyasaya sürüldüğü tarih** başlangıç tarihi olarak kabul edilebilir. Ancak, bunun için, entegre devre topoğrafyasının piyasaya sürüldüğü tarihten itibaren **2 yıl içinde** tescil başvurusunun yapılmış olması gerekmektedir. Bu 2 yıllık sürenin geçmesine rağmen tescil başvurusu yapılmamışsa bu korumadan faydalanılamaz.
- 2) Ticari açıdan piyasaya sürülmemesi halinde, koruma süresinin başlangıcı, **TESCİL başvurusunun yapıldığı tarihtir.**

Bitki Islahçı Hakları

Bitki Islahı ve Islahçı Hakkı Nedir?

Bitkiye, türünde bulunmayan özellikleri kazandırmak için yapılan iyileştirmeye **ISLAH**;
iyileştirmeyi yapan kişiye **ISLAHÇI** denir.

- Islahçıya, islah ettiği bitki çeşidi üzerinde belirli bir süre **tekel hakkı (inhisari bir hak)** verilir.
- Islahçı Hakkı, bitki çeşidini islah eden kişiye tanına **sınai bir haktır**.

Bitki Islahı Başvurusu Hangi Kuruma Yapılır?

Uludağ Üniversitesi
Teknoloji Transfer Ofisi

Yeni bitki çeşitlerinin tescil işlemi, Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı'na bağlı “Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel Müdürlüğü” TÜGEM tarafından yürütülmektedir.

Teknik inceleme ve tescil işlemleri “Tohum Tescil ve Sertifikasyon Merkezi Müdürlüğü” TTSM tarafından gerçekleştirilmektedir.

Türkiye’de bitki ıslahçı hakları, “5042 Sayılı Yeni Bitki Çeşitlerine Ait Islahçı Haklarının Korunmasını İlişkin Kanun” ile korunmaktadır.

<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5042.pdf>

Bitki Islahı Koruma Süresi

Koruma süresi

- Islahçı hakkının tescilinden itibaren yirmibeş yıldır.
- Bu süre ağaçlar, asmalar ve patates için otuz yıldır.

<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5042.pdf>

**Know-How /
Ticari Sır**

Know-How / Ticari Sır Nedir?

Tüzel veya gerçek kişilerin açıklanmasını, ele geçirilmesini veya kendi izinleri olmadan başkalarının kullanmasını istemedikleri ve dürüst olmayan ticari uygulamalara karşı korumak istedikleri fikirler veya açıklanmamış bilgilerdir.

KAYNAKÇA

- <https://www.turkpatent.gov.tr/TURKPATENT/>
- <https://www.turkpatent.gov.tr/TURKPATENT/resources/temp/AF964193-C9F5-4B27-94D8-0CF5354EBA1D.pdf>
- <https://www.turkpatent.gov.tr/TURKPATENT/resources/temp/522B990B-E529-4378-8287-66E77494B4FA.pdf>
- <https://www.turkpatent.gov.tr/TURKPATENT/resources/temp/16E3B1C5-0F40-4980-9AB3-FE43EFF1309D.pdf;jsessionid=02BBA4077D94C9C087DEF06D0896E537>
- <https://www.telifhaklari.gov.tr/>
- <https://www.telifhaklari.gov.tr/resources/uploads/2020/06/26/yazilim-brosur.pdf>

NOT: BU SUNUM BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ MENŞUPLARI İÇİN KAR AMACI GÜTMİYEN BİR EĞİTİM DÖKÜMANI OLARAK HAZIRLANMIŞTIR. ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ TEKNOLOJİ TRANSFER OFİSİ'NİN İZNİ OLMADAN KULLANILAMAZ.

KAYNAKÇA

- <https://www.turkpatent.gov.tr/TURKPATENT/commonContent/Publications>
- <https://www.turkpatent.gov.tr/TURKPATENT/resources/temp/293FFE51-B888-4DA7-AE07-3D8E472DB4FA.pdf>
- <https://www.turkpatent.gov.tr/TURKPATENT/resources/temp/C87B16A4-A331-43BF-A21D-08867EB09FB5.pdf>
- <https://www.turkpatent.gov.tr/TURKPATENT/resources/temp/5CC64622-ADED-4689-916A-CD433A7AD704.pdf>
- <https://www.turkpatent.gov.tr/TURKPATENT/resources/temp/F4526FF8-CFD1-4116-BF86-C50C02BE51BD.pdf>

NOT: BU SUNUM BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ MENSUPLARI İÇİN KAR AMACI GÜTMİYEN BİR EĞİTİM DÖKÜMANI OLARAK HAZIRLANMIŞTIR. ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ TEKNOLOJİ TRANSFER OFİSİ'NİN İZNİ OLMADAN KULLANILAMAZ.

KAYNAKÇA

- www.wipo.int/hague/
- <https://www.turkpatent.gov.tr/TURKPATENT/commonContent/TClassification>
- <https://www.ci.gov.tr/>
- <https://www.ci.gov.tr/sayfa/co%C4%9Frafi-i%C5%9Faret-nedir>
- <https://www.ci.gov.tr/sayfa/amblem-nas%C4%B1l-kullan%C4%B1l%C4%B1r>
- <https://www.ci.gov.tr/sayfa/avrupa-birli%C4%9Finde-co%C4%9Frafi-i%C5%9Faret>
- <https://www.turkpatent.gov.tr/TURKPATENT/resources/temp/2A00D5F1-72BE-456E-BF8A-3A11E4A3D753.pdf>
- <https://www.tarimorman.gov.tr/Konular/Bitkisel-Uretim/Tohumculuk/Islahci-Haklari>

NOT: BU SUNUM BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ MENSUPLARI İÇİN KAR AMACI GÜTMİYEN BİR EĞİTİM DÖKÜMANI OLARAK HAZIRLANMIŞTIR. ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ TEKNOLOJİ TRANSFER OFİSİ'NİN İZNİ OLMADAN KULLANILAMAZ.

